

DİAREYA PANELİ

Hər il 2 milyon əhali bağırsağın infeksiyon xəstəliklərindən dünyasını dəyişir.

Diareyanın törədicilərinin təyin edilməsində adi üsullar 2-3 və ya daha çox günlər aparan zaman və ya yalançı mənfə cavablar verildikən, PZR (PCR) vasitəsilə DPO™, detektor ACE Seeplex® Diarrhea texnologiyası panelində qısa müddət ərzində **5 virus və ya 11 bakteriya** təyin edilə bilər.

DİAREYANIN SƏBƏBLƏRİ

İnfeksiyon

*** Kəskin diareya daha çox virus mənşəli olur.**

Digər mənşəli:

- ◆ Bakterial infeksiya;
- ◆ Antibiotiklərin əks təsirindən yaranan;
- ◆ Bağırsağın iltihabi (autoimmun) xəstəliyi;
- ◆ MBS-ə bağlı olmayan infeksiyalar.

Qeyri-infeksiyon

XRONİKİ DİAREYA

- ◆ Qıcıqlanmış bağırsaq (xroniki qeyri-spesifik diareya) sindromu
- ◆ Xroniki viral enteritlər
- ◆ Seliakiya xəstəliyi (Coeliac disease)
- ◆ Qiardioz (Iyambloz) və digər protozonlar
- ◆ Karbohidratlara həssaslıq, saxaroza izomaltaza çatışmazlığı
- ◆ CIBD (Chronic Inflammatory Bowel Disease) xroniki iltihabi bağırsaq xəstəliyi
- ◆ Onkoloji xəstəliklər

◆ **Virus mənşəli** diareyalarda antibakterial dərman preparatlarının istifadəsi zərərli (mikrofloranın pozulmasına, kandidoza və s. ilə nəticələnən) və effektiv deyil. Virus mənşəli diareyalar adətən epidemik xarakter daşıyır.

*Orqanların zədələnməsi, yuxuda hiss etmədən **şok və ya komaya** səbəb ola bilər.

ROTAVİRUS → **Daha çox dekabr-dan-iyun ayına qədər davam edir.**

ADENOVİRUS → **İl boyu rast gəlinir.**

NOROVİRUS → **Əsasən qapalı yerlərdə, xüsusilə payız və yaz aylarında təsadüf edilir.**

ASTROVİRUS → **İl boyu, daha çox qış aylarında rast gəlinir.**

*Uşaq və yeniyetmələrdə bu xəstəliklər zamanı klinik əlamətləri aradan qaldırmaq üçün, ən çox istifadə edilən asetilsalisil turşusunun (aspirin) verilməsi əks göstərişdir, çünki **Rey sindromuna** səbəb ola bilər.

◆ **Patogen bakteriyaların** aşkarlanması zamanı antibiotikin təyini bakteriyanın növündən, antibiotikə həssaslığından və dozajından (MİC) asılı olaraq seçilməlidir.

◆ **Bakteriyaların toksinlərinin** təsirindən yaranan diareyaların kultivasiyası zamanı, onların inkişafından əlavə müalicə zamanı toksinlərin təsirinə fikir verilməlidir (probiotiklərdən istifadə edilir).

✓ DİAREYA PANELİNƏ DAXİLDİR:

5 VİRUS

✓ Group A rotavirus (RotV)

✓ Enteric adenovirus (AdV)

✓ Norovirus GI (NoV-GI)

✓ Norovirus GII (NoV-GII)

✓ Astrovirus (AstV)

11 BAKTERİYA

✓ *Salmonella* spp. (*S.bongori*, *S.enterica*)

✓ *Shigella* spp. (*S.flexneri*, *S.boydii*, *S.sonnei*, *S.dysenteriae*)

✓ *Vibrio* spp. (*V.cholerae*, *V.parahaemolyticus*, *V.vulnificus*)

✓ *Campylobacter* spp. (*C.jejuni*, *C.coli*)

✓ *Clostridium difficile* Toxin B

✓ *Clostridium perfringens*

✓ *Yersinia enterocolitica*

Aeromonas spp. (*A. media*, *A. veronii*,
✓ *A. salmonicida*, *A. sobria*, *A. bivalvium*,
A. hydrophila)

✓ *E. coli* O157

✓ *E. coli* H7

✓ Verocytotoxin-producing *E.coli* (VTEC)

*0033

ÇAĞRI
MƏRKƏZİ

DIFFERENSIAL DİAQNOSTİKA

İshala səbəb olan digər xəstəliklər	Təvsiyə olunan testlər
✓ Kron xəstəliyi*	Saccharomyces cerevisiae Antibody IgG (ASCA) Saccharomyces cerevisiae Antibody IgA (ASCA) Goblet cells (GAb) Granulocytes (pANCA) Exocrine pancreas (PAb) Kalprotektin (nəcisdə) Laktoferrin (nəcisdə)
✓ Xoralı (Ulcerative) kolit*	Saccharomyces cerevisiae Antibody IgG (ASCA) Saccharomyces cerevisiae Antibody IgA (ASCA) Goblet cells (GAb) Granulocytes (pANCA) Exocrine pancreas (PAb) Kalprotektin (nəcisdə) Laktoferrin (nəcisdə)
✓ Seliakiya (Çölyak, Coeliac) xəstəliyi	Gliadin Peptid (DGP) Antibody IgA Gliadin Peptid (DGP) Antibody IgG Toxuma Transglutaminaza Anticisimləri IgA Toxuma Transglutaminaza Anticisimləri IgG Endomysial Anticisim IgA (HLA-DQ2, və HLA-DQ8) genotipləmə
✓ Qıcıqlanmış bağırsaq sindromu	Kalprotektin (nəcisdə) Laktoferrin (nəcisdə)
✓ Mədəaltı vəz çatışmazlığı	Pankreatik elastaza (nəcisdə) Mukovissidoz (Cystic Fibrosis) xəstəliyinin skriningi Shwachman-Diamond Syndrome (SBDS) Amilaza (zərdabda) Diastaza (sidikdə)
✓ Mukovissidoz xəstəliyi (Cystic Fibrosis)	Cystic Fibrosis (CFTR) Sekvenirləşmə
✓ Laktozaya qarşı həssaslıq	Laktoza tolerantlıq testi
✓ Birincili və ya metastatik xərçəng xəstəliyi	CA 19 -9 Carcinoembryonic Antigen - CEA

* Göstərilən testlərin faiz olaraq qiymətləndirilməsinə əsasən differensiasiya edilir.

*0033

ÇAĞRI
MƏRKƏZİ

